

Waar gebeurd (True Story)

Opening Nonna Hoogland en Alexander Koch, Moving Gallery, 5 juni 2025

Door: Catrien Schreuder, conservator moderne kunst en educatie Centraal Museum Utrecht

Bedankt voor de uitnodiging om vandaag de opening te verzorgen van de tentoonstelling 'Waar Gebeurd' hier in de Moving Gallery in Utrecht.

Als conservator moderne kunst van het Centraal Museum ben ik verantwoordelijk voor de kunst in onze museumcollectie van kunstenaars die meestal al overleden zijn: impressionisten, expressionisten, futuristen, surrealisten. Het bestuderen van hun werk is als een reis door de tijd. Ze nemen me mee door de geschiedenis van de twintigste eeuw, en vaak zelfs verder terug. De kunst van deze periode is een viering van vernieuwingen, maatschappelijke idealen en dromen, maar ook een angstaanjagende opeenstapeling van angsten, bedreigingen en ontsnappingen naar parallelle werelden.

Vandaag opent hier in Moving Gallery een tentoonstelling van twee jonge kunstenaars, beiden met beide benen in de 21e eeuw. En je hoeft het nieuws maar te volgen om te denken: ga er maar aan staan.

Iets over hun werk.

Nonna Hoogland is van oorsprong opgeleid als illustrator, maar maakt nu vrijwel uitsluitend autonoom werk. Ze studeerde in 2023 af aan de HKU met een project waarin ze hedendaagse interpretaties van klassieke mythologische verhalen presenteerde. Ze bekijkt deze verhalen vanuit een feministisch perspectief en adresseert actuele politieke en culturele spanningen en conflicten in haar beelden. Nonna Hoogland is feminist, zelfs actief lid van de hedendaagse Dolle Mina-beweging. Ze leest de mythologieën niet vanuit het perspectief van mannelijke helden of mannelijke goden, maar vanuit het perspectief van vrouwelijke personages. Onderwerp van haar fascinatie zijn onder andere de Amazones, vrouwelijke personages die niet passief maar juist actief zijn. Ze zijn geen slachtoffers, maar juist agressors. Nonna gebruikt vazen als drager voor haar beelden, zoals dat ook in de oudheid al gebruikelijk was.

Alexander Koch is schilder. Hij studeerde in 2022 af aan de Koninklijke Academie in Den Haag. Zijn schilderijen tonen dromerige beelden, letterlijk gelaagde werelden. Hij schudt ook stijlen en onderwerpen door elkaar en gebruikt bestaande archetypische beelden, vaak ontleend aan de kunstgeschiedenis, in zijn werk. Tijdens het schilderen geeft hij ruim baan aan toeval en snelheid, waardoor de schildermaterialen zelf een extra taal toevoegen. De meeste werken die hij vandaag presenteert, zijn geïnspireerd door een werkperiode in Venetië, waar hij volledig in beslag werd genomen door renaissanceschilderkunst, maar ook door het werk van de Italiaanse moderne kunstenaar Giorgio de Chirico. Alexander werd meteen aangetrokken door De Chirico's gevechtsscènes, die verstrengelde lichamen afbeelden in wat bijna een toneelstuk lijkt. Net als in een kinderspel of in theater worden serieuze onderwerpen, zoals liefde, spijt en geweld, op een bijna grappige manier uitgebeeld. Geweld wordt in de kunsten opnieuw opgevoerd en onschadelijk gemaakt. In Alexanders schilderijen zien we een hedendaagse setting die volledig versmelt met de oudheid. En daar beginnen we na te denken over de menselijke natuur, over onze geschiedenis van geweld en heldendom.

Ik heb de laatste tijd veel over Europa nagedacht. We zijn geneigd de geschiedenis van Europa nog altijd vooral als een succesverhaal te zien. Een verhaal over beschaving en cultuur, rijkdom en vrijheid. Maar duik je even de twintigste eeuw in, dan zie je ook een verhaal van oorlog, geweld, gedwongen migratie, kolonisatie, dekolonisatie en genocide. Waarden zoals democratie en vrijheid maken net zo goed deel uit van onze geschiedenis als een alomtegenwoordige arrogantie, een diepgeworteld superioriteitsgevoel. Het is slecht. En het is goed. Beide zijn waar. En bovendien bestaat er niet zoiets als 'de Europeaan'. Want de geschiedenis van Europa is een geschiedenis van culturele uitwisseling en migratie.

Nonna Hoogland presenteert in deze tentoonstelling een prachtig werk, vers uit haar atelier. Het is een vaas, die het verhaal van Europa verbeeldt. Europa was een prinses. De god Zeus wilde haar verleiden en besloot zich te transformeren in een vriendelijke stier. Ze klom op zijn rug en zo nam hij haar mee naar Kreta, waar hun liefdesverhaal begon. Ons continent Europa, is naar deze prinses vernoemd. Maar in Nonna's voorstelling zien we dat de prinses in slaap is gevallen. Zeus lijkt de macht agressief over te nemen en de wereld van Europa in brand te zetten. Europa merkt niet hoe kwetsbaar haar positie is. Oude mythen zijn verhalen over liefde en wreedheid, macht en loyaliteit. Conflict en verzoening. Het eeuwenoude verhaal van Europa biedt ons nu een nieuw perspectief op de hedendaagse wereld. Tegelijkertijd laat Nonna ons zien dat we de kracht hebben om perspectieven om te draaien en nieuwe betekenissen toe te voegen.

Nonna en Alexander kenden elkaar niet, ze werden bij elkaar gebracht door Arnoud van Mosselveld. Ze werken met zeer verschillende media en putten uit verschillende inspiratiebronnen. Toch is hun werk verbonden, geworteld in dezelfde tijd. Ze putten beiden uit de archetypen en symbolen die diepgeworteld zijn in onze cultuur. En beiden drukken ze een grote betrokkenheid uit bij de wereld en de huidige politieke en culturele ontwikkelingen in de wereld.

Soms is het moeilijk om ons op kunst te concentreren, wanneer we het gevoel hebben dat we onrecht moeten bestrijden, niet in slaap moeten vallen, maar wakker moeten zijn en in actie moeten komen. Maar ik geloof echt dat echte verandering plaatsvindt in meerdere lagen en met verschillende snelheden, die allemaal onze aandacht nodig hebben om goed te doen. Kunst, verhalen en filosofie vormen een soort humuslaag, de diepere lagen in onze bodem waar organische materialen worden verteerd. Je kunt de specifieke bladeren, vruchten of andere resten van onze dagelijkse omgeving er niet duidelijk herkennen, maar ze zitten er allemaal in. Het heeft tijd nodig om te verteren voordat het nieuwe planten kan voeden. In mijn ogen is het vergelijkbaar met kunst en kunstgeschiedenis. Het verteert onze cultuur, waarden en verhalen. Het is er allemaal, maar tegelijkertijd volledig aanwezig in het hier en nu. Het geeft vaak geen duidelijke antwoorden of zet niet aan tot concrete acties. Maar wat het wel kan doen, is inspiratie en moed geven in onze dagelijkse strijd. Het helpt nieuwe zaadjes te laten groeien.

Ik wil Nonna en Alexander feliciteren met deze tentoonstelling en hen bedanken voor de inspiratie die ze brengen.

True Story

Opening Nonna Hoogland and Alexander Koch. Moving gallery, 5 June 2025

Text: Catrien Schreuder, curator of modern art and education, Centraal Museum Utrecht

Thank you for the invitation to perform the opening today for the exhibition 'True Story' here in Moving Gallery.

As curator of modern art at the Centraal Museum, I am responsible for the art in our museum collection created by artists who are usually already deceased: impressionists, expressionists, futurists, surrealists. Studying their work is like time travelling. They take me on a journey through the history of the twentieth century, and often even more back. The art of this period is a celebration of innovations, of social ideals and dreams, but also a terrifying accumulation of fears, threats and escapes into parallel worlds.

Today, an exhibition of two young artists opens here in Moving Gallery, both are firmly planted in the 21st century. And you only have to follow the news to think: that is not an easy position.

Something about their work.

Nonna Hoogland, to start with, was trained as an illustrator, she now almost exclusively produces autonomous work. She graduated from the HKU in 2023, with a project in which she presented contemporary interpretations of classical mythological stories. She looks at these stories with a feminist perspective and addresses current political and cultural tensions and conflicts in her images. Nonna Hoogland is a feminist, even an active member of the Dolle Mina-movement. She does not read the mythologies from the perspective of male heroes or male gods, but from the perspective of female characters. The Amazones, among others, are the subject of her fascination, female characters who are not passive but rather active. They are not victims, but rather aggressors. Nonna uses vases as a carrier for her images, as was done already in ancient times.

Alexander Koch is a painter. He graduated from the Royal Academy in The Hague in 2022. His paintings depict dreamlike images, literally layered worlds. He also shuffles styles and subject matter and uses existing archetypal images, often drawn from art history, in his works. While working and allowing chance and speed to the process of painting, the painting materials themselves add an extra language. Most of the works that he presents today were inspired by a residency in Venice, where he became completely absorbed by renaissance painting, but also by the works by the Italian modern artist Giorgio de Chirico. Specifically Alexander was attracted by De Chirico's battle scenes, depicting entangled bodies in what almost seems to be a theatre play. Like in child play or in theatre serious subject matter, like love, regret, violence, is depicted in an almost funny way. Violence is being restaged in the arts and made harmless. In Alexander's paintings we see a contemporary setting completely blending with ancient times. And that is where we start reflecting on human nature, on our history of violence and heroism.

I have been thinking a lot about Europe lately. We still tend to look at the history of Europe as a success story. A story about civilization and culture, wealth and freedom. But just dive into the twentieth century and you also see a story of war, violence, forced migration, colonization, decolonization and genocide. Values such as democracy and freedom are just as much a part of our history as an all-pervading arrogance, a deeply rooted sense of superiority. It's bad. And it's

good. Both is true. And anyway, there is no such thing as 'the European'. Because the history of Europe is a history of cultural exchange and migration.

Nonna Hoogland presents a beautiful work in this exhibition, fresh from her studio. It is a vase, depicting the story of Europa. Europa was a princess. The god Zeus wanted to seduce her, and he decided to transform into a friendly bull. She climbed on top of his back, and so he took her to Crete, where they were starting their love story. Our continent, Europe, was named after this princess. But in Nonna's depiction, we see that the princess fell asleep. Zeus seems to be aggressively taking over, setting Europe's world on fire. Europe is not noticing how fragile her position is. Ancient myths are stories about love and cruelty, power and loyalty. Conflict and reconciliation. The age old story of Europe now offers us a new perspective on the contemporary world. At the same time, Nonna shows us that we have the power to flip perspectives, to add new meanings.

Nonna and Alexander did not know each other before, they were brought together by Arnoud van Mosselveld. They work in very different mediums and they drew from different sources of inspiration. Still their work is connected, rooted in the same age. They both draw to the archetypes and symbols that are deeply rooted in our culture. And both of them express a deeply felt engagement with the world and current political and cultural developments in the world.

Sometimes it feels hard to focus on art, when we feel we should fight against injustice, we should not fall asleep, but be awake and act. But I truly believe that real change happens in multiple layers and in different speeds, all needing our attention to do good. Art, stories and philosophy form a kind of humus layer, the deeper layer in our soil where organic materials are being digested. You cannot clearly recognize the specific leaves, fruits or other remains of our daily environment, but they are all in it. It needs time to digest before it can fuel new plants. In my mind there it's similar with art and art history. It digests our culture, values, stories. It's all in there, while at the same time fully present here and now. It often does not give clear answers or directs concrete actions. But what it can do is to give inspiration and courage in our daily struggles. It helps new seeds to grow.

I would like to congratulate Nonna and Alexander with this exhibition, and thank them for the inspiration they bring.